

Tomislav Fačini, dirigent, skladatelj i aranžer, u povodu dirigiranja u HNK-u Ivana pl. Za

VOĐENJE BAROKNE OPERE JE MULTITASKING NEGO DIRIGIRANJE

Tomislav Fačini, dirigent, skladatelj i aranžer, dirigira izvedbama barokne opere »Didona i Eneja« u HNK-u Ivana pl. Zajca, a ravnat će i koncertom Pjevačkog zbora mladih »Josip Kaplan«. »Didona i Eneja« engleskog skladatelja Henryja Purcella (1659. – 1695.) prva je njegova opera u riječkom HNK-u. Tomislav Fačini nazvao ju je »džepnom Venerom baroknog repertoara«.

Henry Purcell bio je na vrhuncu karijere kad je skladao »Didonu i Eneju«, a Nahum Tate svojim je libretom, prema običaju onog vremena, građenom na siže iz klasičnog mita, omogućio Purcellu stvoriti operni dragulj koncentrirane emocije. Opera »Didona i Eneja« premijerno je postavljena u »Josias Priest« privatnom ženskom internatu u Chelseaju 1689. godine. U ovoj se operi Purcell vinuo do najvišega stupnja ranobarokne glazbene scene. »Didona i Eneja« najznačajnija je engleska opera 17. stoljeća, a Purcell je jedini rani engleski skladatelj na čija je djela ponosna čitava engleska glazbena zajednica, koja je kroz stoljeća širila glas o Purcellovoj glazbi, smatrajući ga najsposobnijim i najplodnijim engleskim skladateljem. Njegov genij za postavljanje engleskog jezika u glazbenu umjetnost Englezi su s ponosom proglasili neusporedivim, kao i za prikazivanje ljudskih strasti i tragedije nenadmašnog patosa i konciznosti, što se osobito očituje upravo u »Didoni i Eneji«. Ovim povodom razgovaramo s Tomislavom Fačinijem, koji je i pomoćnik intendantice Dubrovačkih ljetnih igara za glazbeni program.

Francuski uzori

U Rijeci ravnate baroknom operom »Didona i Eneja« Henryja Purcella. Zašto, po vama, ovo djelo zaslužuje mjesto na repertoaru HNK-a Ivana pl. Zajca?

– Purcellova »Didona« je jedna od najpopularnijih opera općenito; ne samo barokna ili engleska – radi se o općem mjestu opere, koje počiva na vrlo omiljenoj temi, sjajnom ritmu i sažetosti (što nije prva riječ kad čovjek pomisli na operu), vrlo upečatljivim brojevima, melodikom koja se uvlači pod kožu... Riječki HNK Ivana pl. Zajca i inače ima angažirani pristup repertoaru, pa je »Didona« logičan korak dalje.

Koje su specifičnosti barokne opere?

– »Didona« nije tipična barokna opera Händelova tipa. Ona zapra-

vo počiva na francuskim uzorima (Charpentier), bliskim i izvorištu opere s početka seicenta, a koje su na tragu kasnijim opernim reformama, u smislu cjelovito prokomponirane opere koja počiva na vokalnim dionicama maksimalno približenima govoru, upotrebom plesova i skladanja u velikim blokovima (razmjerno, s obzirom da je riječ o djelu od nepuna sata.) Uz gudački korpus, u izvedbi sudjeluje vrlo aktivan *continuo* (teorba, harfa, čembalo i violončelo). Umjesto odijeljenih recitativa i arija odnosno ansambala, cijela opera se, zajedno sa svim promjenama odvija u jednom dahu.

Kakvi su vam dojmovi o ansamblu riječke Opere – orkestru, zboru i pjevačima?

– Ansambl riječke Opere spremno se suočio s posebnim zahtjevima koje stilski udaljena glazba pred njega stavlja. U osnovi, glazbeni govor počiva na jasnoj sintaksi, bez obzira radilo se o pjevačima ili instrumentalistima: kad se to postavi kao osnovni kriterij, sve postaje razumljivije.

Predstavlja li vam dirigiranje baroknom operom posebnu vrstu izazova?

– Vodenje barokne opere najčešće nije »pravo« dirigiranje, nego neki multitasking; animacija, sviranje continuoa, naravno, dirigiranje... Manje velebno od opere 19. stoljeća, ali zato raznovrsnije u samoj izvedbi. Zapravo, pravi dodatak je jedna izvjesna nota komornog muziciranja.

U riječkom HNK-u 20. veljače ravnat ćete i koncertom Pjevačkog zbora mladih »Josip Kaplan«. Možete li nam otkriti program koncerta i kakav je rad s ovim zborom?

Za svakog ponešto

– Program »Kaplanova« koncerta je lijepo složen niz vrlo popularnih stranica klasičnog repertoara »lakšeg« žanra, domaćih hitova i nekoliko pomaknutih klasika u novom ruhu. Zaista, za svakog ponešto, a najviše za ljubitelje ovog sjajnog

zboru koji predstavlja jedinstvenu pojavu na zborskoj sceni Hrvatske. Na programu su djela Karla Jenkina, Johna Ruttera, Christophera Tina, Georga Friedricha Händela, Michaela Jacksona, Dina Dvornika, Coldplaya...

Pomoćnik ste intendantice Dubrovačkih ljetnih igara za glazbeni program. Kako ste koncipirali ovogodišnji program?

– Program Dubrovačkih ljetnih igara je ove godine izišao rekordno rano, kažu, no za nas je to sve kasno. Nadamo se pomaknuti tu granicu još dosta ranije, a i u ostalim segmentima biti ono što se od državnog festivala br. 1 očekuje: kvalitetom pouzdano, sa zdravom dozom inovacije, programski uravnoteženo, prednjačeći u svakom stilu, s daškom glamura.

Šira javnost upoznala vas je preko televizijske emisije »Maestro«. Kako ste doživjeli taj angažman i je li to jedan od načina popularizacije klasične glazbe?

– »Maestro« je bio iznimno popularna i gledana emi-

»Maestro« je bio iznimno popularna i gledana emisija. Ona nije namijenjena glazbenicima, nego onima kojima ne pada na pamet da se zainteresiraju za umjetničku glazbu. To je uistinu civilizacijski gledano opasan propust, koji se može pokrpati na više načina, pa i ovakvom emisijom: kvalitetno napravljenom, s puno duha i brižno provedenom, potpuno u duhu onakvog javnog servisa, kakav HTV želi biti

M. GRACIN

jca

RE VIŠE » PRAVO «

Stručnjak za baroknu glazbu

Tomislav Fačini (1975.) studij je završio godine 1996. godine. Usavršavao se na institutu Accademia Hans Swarowsky u Milanu te na Visokoj glazbenoj školi u Karlsruheu. Laureat je Međunarodnog natjecanja »Antonio Pedrotti«. Redovni je profesor na Odsjeku za dirigiranje, harfu i udaraljke Muzičke akademije u Zagrebu.

Od 1994. do 2008. godine vodi Oratorijski zbor crkve sv. Marka, od 2003. do 2009. godine bio je šef dirigent Orkestra Hrvatske vojske, od 2006. do 2009. umjetnički je ravnatelj Glazbenih večeri u Sv. Donatu u Zadru, a od 2014. glavni dirigent Dubrovačkog simfonijskog orkestra. Godine 2017. preuzima umjetničko vodstvo Zbora HRT-a, uz cikluse Sfumato i Kanconijer. Umjetnički je voditelj ansambla Antiphonus, s kojim bilježi uspjehe i opetovane pozive na sve hrvatske pozornice kao i inozemna gostovanja, uz pozamašnu koncertnu sezonu u Zagrebu. Dirigentsku djelatnost razvija podjednako na koncertnim, kao i na opernim pozornicama. Gostovao je na mnogim značajnijim festivalima u susjednim zemljama, kao i na gotovo svim hrvatskim festivalima.

Nastupa s brojnim hrvatskim ansamblima, a sa Simfonijskim orkestrima HRT-a i RTV Slovenije je, osim koncerata, ostvario brojne snimke za nosače zvuka, film i fonoarhive. Redovito dirigira Međunarodnim orkestrom mladih iz Neumarkta, koji okuplja mlade glazbenike iz desetak zemalja. Ostvario je više prvih suvremenih izvedbi hrvatskih starih majstora i praizevo brojna nova djela, promovirajući u svakoj prigodi hrvatsku glazbu. Osim dirigiranjem, bavi se skladanjem i aranžiranjem. Stručnjak je za baroknu glazbu.

Glazbeni program DLJI-ja

Ovogodišnji glazbeni program Dubrovačkih ljetnih igara otvorit će ispred crkve sv. Vlaha violončelist Mischa Maisky sa Zagrebačkom filharmonijom pod ravnanjem Piera Carla Orizija, a zatvoriti Simfonijski orkestar Hrvatske radiotelevizije. Dubrovački simfonijski orkestar Mozartovu Veliku misu u C-molu izvest će s Oratorijskim zborom crkve sv. Marka pod ravnanjem Maxima Emelyanicheva, uz soliste Leona Košavića, Ivanu Lazar, Mariju Kuhar Šošu i Krešimira Špicera, ali i koncertirati u atriju Kneževa dvora s violinistom Marinom Marasom pod ravnanjem Tibora Bogányija. Gudački kvartet Schumann slovi kao jedan od najboljih svjetskih komornih sastava, a trenutno su i rezidencijalni ansambl Komornog glazbenog društva Lincoln centra u New Yorku. Festivalskoj publici će se predstaviti u atriju Kneževa dvora, baš kao i Ansambl 1700 s kojim će nastupiti i jedan od najuglednijih kontratenora današnjice Andreas Scholl.

Recitale će prirediti Yuya Okamoto, japanski violončelist koji je lani osvojio Nagradu Eugène Ysaÿe na Međunarodnom natjecanju Queen Elisabeth, te Ivan Krpan koji se, osvojivši prvu nagradu na Međunarodnom pijanističkom natjecanju Ferruccio Busoni u Bolzanu lani, upisao u povijest postigavši jedan od većih uspjeha hrvatskog pijanizma uopće. Recital Daniila Trifonova najavljuje se kao jedan od vrhunaca izdanja, a riječ je o recitalu pijanista koji je nedavno izveo seriju od sedam rasprodanih koncerata u Carnegie Hallu te koji je između brojnih drugih dobitnik i Prve nagrade te Grand Prix na Natjecanju Čajkovski u Moskvi, ali i Grammyja u kategoriji najboljeg klasičnog instrumentalnog solo albuma na ovogodišnjoj dodjeli.

Glazbeni program »Guitarismo« u atriju Kneževa dvora okupit će osam eminentnih gitarista: Zorana Dukića, Petrita Čekua, Moranu Pešutić, Tomislava Vukšića, Tvrtka Sarića, Krešimira Bedeka, Pedra Ribeira Rodriguesa i Maroja Brčića, koji će praizevesti skladbu za osam gitara Gordana Tudora.

sija. Ona nije namijenjena glazbenicima, nego onima kojima ne pada napamet da se zainteresiraju za umjetničku glazbu. To je uistinu civilizacijski gledano opasan propust, koji se može pokrpati na više načina, pa i ovakvom emisijom: kvalitetno napravljenom, s puno duha i brižno provedenom, potpuno u duhu onakvog javnog servisa, kakav HITV želi biti. A na sličan je način svoj cilj postigla i emisija »Do posljednjeg zbora«. Nadam se da će doći vrijeme u kojem će takvi dobri sadržaji biti prepoznati malo brže i izravnije. Sva nastojanja nas kulturnjaka uostalom usmjerena su na to da društvo stvarno uvidi da mu je ono što, uostalom, plaća itekako potrebno. Naravno, oni koji ovo čitaju, to dobro znaju!

Kim CUCULIĆ

Tu su animacija, sviranje continua, naravno dirigiranje... Manje velebno od opere 19. stoljeća, ali zato raznovrsnije u samoj izvedbi. Zapravo, pravi dodatak je jedna izvjesna nota komornog muziciranja